

EL POBLE CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DUC DE LA VICTORIA 10. PRAL. TELEFON 4258

ANY XIV :: NUMERO 4403 :: BARCELONA, DIVENDRES, 18 DE MAIG DE 1917 :: UN NUMERO 5 CENTIMS

IMPREMTA I ESTEREOTIPIA
CARRER EST, 16 TELEFON 2293

APROPÓSIT DE

L'AUCA DEL SENYOR ESTEVE

Tots els nostres elogis i les admiracions de la nostra ploma, per l'obra d'En Santiago Rusiñol, estrenada darrerament al Victoria. Ho diguem al judici de la des d'aquestes mateixes columnes, al fer constar que «L'auca del senyor Esteve» representava indubtablement un gran aprofit, l'obra capital i definitiva de l'il·lustre autor de «Lalegria que passa».

Afirmem que tractava d'una producció escènica de gran volada, que acauava des de les primeres escenes una originalitat notabilíssima de procediments i d'assumpte; un domini acabat de la tècnica, una habilitat insuperable en utilitzar elements de difícil teatralitat, canalitzant en ella d'una manera fluida, fàcil i senzilla, sense solucions de contínuat, entons i desconcertants, una acció enorme de complexitat i que sols a base de episodis diversos, casi oposats, podia desenrotllar-se teatralment.

Així diguem, entre altres merescudíssimes alabances, al parlar de «L'auca del senyor Esteve». Tots els nostres respectes, doncs, per la darrera producció d'En Santiago Rusiñol, com a obra teatral, gloriosa i definitiva, mereixedora dels elogis de la crítica i de les oclacions clamoroses del públic.

Empero... a l'així anem a referir-nos... apuntarem també en el nostre treball, una manca de consistència, de robustesa, en la textura del personatge protagonista, acentuat en lo que's refereix a l'evolució psicològica que sofreix en el darrer acte. Dèiem que l'autor apura tant la sàtira i l'ironia en la descripció del «senyor Esteve», el presenta a ratos tant marcadament ridícul, que'l moment de dignificar i ennobrir la seva figura, apareix, per discordança de preparació, inesperat i contradictori, d'una molt discutible grandesa.

D'aquesta pretinguda grandesa del «senyor Esteve», home clut, tipus simbòlic i representatiu, impulsor, pedra fonamental de la nostra ciutat d'avui, volem ocupar-nos en aquestes ratlles. Que hi hagi al menys en aquesta Barcelona intel·lectualment tan enorgullida, espiritualment tan vinguda a menys d'època de la guerra, que surti a la palestra per a discutir, protestar i rebutjar en darrer terme, la paternitat que'l «senyor Esteve» rusiñolenc, pretén exercir sobre la Barcelona dels nostres temps.

Conforme, acceptem sense reserves, amb totes les nostres admiracions, el tipus «senyor Esteve» protagonista d'una obra teatral, sense altres transcendències ni característiques, que les d'un personatge de comèdia ben observat, dibuixat de mà mestre, perfilat amb la galanura i el formidable esperit oclímic de En Rusiñol.

Empero d'així a acceptar al «senyor Esteve», símbol de la Barcelona de mitjats del segle passat, retrat fidel de tot un estatment honorable, d'aquella classe mitja tant nostra i dels nostres, perquè d'ella hem sortit els que som i de nosaltres han de sortir els qui encara han de venir, hi ha tot un món de diferència.

Acceptem amb entusiasme la gloriosa producció d'En Rusiñol, però rebutjem sense entusiasmes el tipus simbòlic que pretén aixecar sobre Barcelona, per un sempre més, fent un fiac servei a la nostra ciutat i per a ridícul dels nostres avis. La ploma agra de plena dignificació, d'un Martí Julià, trobaria aquí mil raons patriòtiques per a fulminar excomunicacions i anatemes.

Nosaltres, mancebos, poc aficionats a diatribes apocalíptiques, ens limitarem a referir que'l «senyor Esteve» rusiñolenc, sordit, miserable, ridícul, sense altra idealitat que'l calaix del taulell, sense altre pesament ni dèria que «La Puntual», orgullós de la seva ignorància, vanitos del seu analfabetisme, amb una espècia per cor i una patata per cervell, no és el claudat burgès de la Barcelona dels nostres avis, que assistia a una revolució, fundava el Teatre Català, impulsava l'enderrocament de les muralles, preparava una Exposició Universal i feia possible l'expansió de la ciutat en un aixamplis de pedra.

Barcelona s'ha fet, no gracies al «senyor Esteve», sinó a pesar del «senyor Esteve» de En Rusiñol.

Aquell senyor amb ànima de jueu, que no és prestatista, que no's dedica a l'usura, potser per rubor d'En Rusiñol, potser perquè així se ha temptat el seu humorisme, que fa

qual, no tenen una consciència més cabal dels deures patriòtics que requereixen la civilització, tenia prou càrrega amb una revolució espantable. Però la fatalitat volgué que caigués damunt seu la responsabilitat de donar solució al més gros conflicte guerrer que jamai hagués sostingut.

No va faltar coratge empero. La revolució va trobar homes que varen acceptar la pesada càrrega de solucionar aquests dos grans conflictes que posaven novament a prova a un poble exaltat per l'entusiasme del triomf d'una revolució.

Estem segurs que aquests homes, per molt que pensessin, no varen comprendre tota la responsabilitat que adquirien en l'acceptació de tan difícil tasca.

El Govern provisional, format per esperits patriòtics excel·lents, va posar mans a l'obra de restauració de la nova vida i ensenya a la continuïtat de la guerra i amb més intensitat que mai. Aquest aplec d'homes sapiguessen capir el doble deber que'ls imposava la revolució triomfant: el de mantenir la llibertat conquerida i el de lluitar per la llibertat amenaçada per un enemic exterior.

El poble, en general, no ho va comprendre així. Cançat de la doble lluita de la guerra i de la revolució, no va voler emprendre's novament la lluita guerrera, pensant que ja tot estava guanyat. Havia conseguit la igualtat de drets, la llibertat individual i una sèrie de ventatges que donaven satisfacció als desitjos liberals del revolucionari rus.

Quan el Govern provisional va començar la seva via de restauració, es va veure promptament descalçat per una gran massa obrera. Aquesta massa havia constituït també el seu govern que va denominar Concili de delegats d'obres i soldats, amb un Comitè executiu al cap. De fet, doncs, es trobaren front a front dos Governos. Si bé és veritat que tenia més autoritat el primer, aquest no podia anul·lar l'elecció per què entranyava un gran perill de guerra civil.

Els dos Governos eren antitètics completament. El primer volia la pau i la prosperitat interior i la lluita exterior, sense la qual no podia aconseguir-se la pau interior. El segon, en canvi, afirmava que's devia anar a la pau interior i exterior. El Concili d'obres i soldats, donant mostres d'una gran candidesa, es va dirigir a tots els països demanant l'entaulament de negociacions de pau. Els socialistes d'Alemanya—convé fixar què'l segon Govern és socialista i anarquista—i als seus aliats, els demanava que fessin la revolució i que allavors el poble rus podria fer la pau sense anànsies. És a dir, que'l Concili de delegats d'obres i soldats de Rússia se erigia en àrbitr mundial.

El poble rus, aquest poble inconscient, de bona fe, que seguia sempre a qui li oferia solucions més simples en ara que siguin equivocades, va veure en el Concili el salvador del país i s'hi va entregar de còs i ànima. Tant és així que molts soldats entengueren completament el seu deure i abandonaren el seu lloc d'honor en les trinxeres i se'n anaren cap a la seva llar amb l'esperança de repartir-se un tros de terreny que fins el dia mateix del triomf de la revolució pertanyia al potentat. Vista així aquesta era una solució magnífica.

El Govern alemany va veure desseguida una ocasió propícia per a fer la pau separada amb Rússia va aprofitar-se de la beligerància d'aquell Concili d'obres i soldats. En primer lloc va començar d'intentar la contraterrització del soldat alemany amb el rus en mig de les trinxeres.

El Govern alemany va autoritzar també el pas cap a Rússia de bon nombre de pacífistes que havien de anar allí a laborar en pro de la pau separada. Per la seva banda el partit socialista majorista alemany, posat sempre al costat de l'imperialisme, va organitzar de comú acord amb els socialistes suecs un Congrés socialista a Stoccolm que devia sentar les bases de la futura pau.

Aquest fou el resultat que va portar aquell desgraciat i mal meditat manifest del Concili de soldats i obrers.

El Govern provisional rus desseguida en va veure les conseqüències d'aquest manifest i del funcionament d'aquest Concili. El ministre d'Afers Estrangers, Milinkot, va sortir-li al pas i en una declaració envida als països aliats va desmentir els projectes de pau separada per part de Rússia.

El Concili d'obres i soldats al veure's desautoritzat va demanar al Govern una rectificació d'aquella declaració. En realitat el Govern no va rectificar res sinó que va aclarar conceptes. Després d'així semblava que l'autoritat del Govern provisional quedava enrobustida i que'l Concili es donaria per vençut, però no fou així. Continua la lluita.

Els Governos dels països aliats pren-

guen part en l'assumpte. França i Anglaterra varen enviar-hi una comissió de diputats, després va anar-hi el ministre francès de Municions, Albert Tomás, prestigiós socialista; el Govern belga hi ha enviat a monseñors Vandervelde i Demaune, el primer expresident del Bureau internacional socialista. El seu objecte és fer entrar els socialistes russos pel camí de la legalitat.

Tots aquests elements es preocupen de fer fracassar el Congrés socialista pacifista de Stoccolm. Per ara no s'ha conseguit encara res de definitiu. Ahir venia la notícia de que'l Comitè executiu del Concili de delegats de obrers i soldats havia acordat enviar al seu vis-president a la conferència socialista.

ma el governador civil de les Balears senyor Alonso Martínez.

—Ahir al matí sortiren cap a Figueres els senyors Marcell Domínguez, Francisco Layret i Pinilla.

Des d'aquella població, el senyor Domínguez anirà a París.

vers la gentil artista omplenent el teatre Còmic el dia del benefici de la mateixa i prodigant els aplaudiments a mans besades al caure el teló després de les representacions de «El viaje de la vida», «El amor de los amores», i «La gatita blanca», que són les obres que la Blanqueta escullí per a oferir-nos una bella mostra de lo molt que val.

De l'Elena Jordi casti ens creiem també rellevats de dir-ne res. De des que's llença, coratjosa, al camp del vodevil, on tantes i tantes actrius han fracassat, ha plogut moltes vegades i, en el transcurs d'aquells temps, l'elogi de l'Elena Jordi ha rajat amb abundor de plomes més expertes i autoritzades que la nostra. Sense fer gaires escarmentalls la Jordi ha sabut sobreposar-se, com actriu de vodevil, a un grup de dones que han vingut a Barcelona carregades de reclams i pretensions i dient-se gairebé nascudes al boulevard Clichy. Cap com ella ha afrontat mai amb tan senzilla naturalitat les situacions escabroses que són plat obligat del gènere que coneix. Cap com ella ha conegut el secret de fer empassar, sense empatx, una bona ració de verdura i, a la consegüent que el paladar no refusi un menjar amb excés de pebre o mottaga. Ademés, l'Elena Jordi posseeix excel·lent disposició per a representar comèdies com, per exemple, «Pasqua abans de Rams»—estrenada en la nit de son benefici—en les quals els autors prescindeixen de trucs inversemblables i forçats, de «deshabillés» i d'estratagemes poc-soltes, i el traductor no ha de recórrer a incívils groleries i a repugnants crudes de llenguatge. En les escenes, d'una «correcia amoralitat» com es podria dir, d'aquella obra dels senyors de Fiers, Caillavet i Rey—que per cert ens plauia molt més de lo que'ns plau si hi intervingués una mica les estores—l'Elena Jordi hi troba molt motius de lluitament, aguantant amb força discreció el pes de la mateixa, essent de justícia consignar: ara que va a tom, el nom de l'actor Martínez, que la segona en son treball d'una manera notable. Però, no cal seguir endavant: millor que nosaltres parla el públic. I el públic volem creure que sotscrit per complet aquestes paraules nostres, puix en cas contrari no comprendriem com pogués contribuir tan eloqüentment a que el benefici de la Jordi resultés lliut i magnífic com no s'acostuma a veure.—H.

La qüestió és aquesta: és recomanable donar a llegir als infants llibres escrits expressament per a ells o pel contrari és millor l'els-hi present de les obres mestres de la nostra literatura? La fonamentació dels dos parers exigiria més espai del que disposem.

Nosaltres creiem que mai cap llibre per a infants desenvolli en aquests l'interès fecond d'una Odessa, per exemple... I qui diu de la literatura per a infants, diu també de la literatura popular feta pels lletrats...

EL nostre art s'espandeix per tota Espanya. Primer a Bilbao i entre artistes vascos i catalans s'ha establert ja un intercanvi que no duperen de d'esser fecondíssim. Ara a Madrid, l'exposició Nogué ha estat un èxit. S'ha parlat ja d'organitzar-hi una Exposició Sunyer. I per fi, properament s'anunciarà a la Cort l'Exposició de «Les Arts i els Artistes». En Plaudiura facilitarà per a aquesta exposició la seva col·lecció, veritable resum de la nostra producció pictòrica.

Així a Madrid sabran que a Catalunya es platen altres coses que les que's varen enviar per a la «Nacional» d'anguany.

AQUEST és un ologi per al senyor Morote, governador civil de Barcelona.

Es per molt considerat aquest càrrec com el d'arbitre suprem de la flamenqueria provincial. Gairebé a Espanya no's podem imaginar un governador civil que no s'interessés per les curses de braus, adue que no'n presideixi algunes. El governador segons creuen molts, ha de donar caràcter d'oficialitat a les curses de braus i s'ha d'ocupar al igual que d'una vaga, de les dimensions de les «puyes» del sorteig de toros i d'altres coses transcendents.

El senyor Ruiz Jiménez amb el seu Reial Decret, dictat l'any tercer de la guerra europea, enrobustí aquest criteri flamenec...

Però el senyor Morote ha confessat que anell no li interessaven els braus, i per a les protestes dels aficionats sols ha tingut una despectiva actitud.

Per a aquesta actitud els nostres elogis. Ja hem queiat què'l mal de la festa de braus; més que en la festa mateixa, està en que aquesta no sia un espectacle amarg...

TEATRE

Benefici de la Blanca Pozas i de l'Elena Jordi

Tornem a estar en descobert amb nostres llegidors—El dia només té vintiquatre hores i un hom no pot complir com deuria i voldria, veu's aquests dies, aquesta vegada, s'extén a aqueix argen—viu de dona qui és diu Blanca Pozas, i a l'Elena Jordi, indiscutible regina, a Catalunya, del vodevil i de la comèdia agre-dolça. Les quals artistes—molt senyores nostres—han cel·lebrat, ara de poc, el ja tradicional benefici en els teatres Còmic i Espanyol on respectivament actuen.

Què podem dir de la Blanqueta Pozas que no s'hagi dit i repetit en cinquanta mil ocasions? Tothom qui vagi a l'hora en quant a memoria guardara, sens dubte, bon reort de la campanya que realitzà temps passat, al teatre de Novesats, l'esmentada triple comèdia. Si la Pozas no hagués deixat, aleshores, el seu nom en immillorable terreny, amb la seva actuació al teatre Còmic durant la temporada que corre ne te prou i massa per a figurar en primer terme entre les artistes del seu gènere. Indifigable d'una extraordinària ductilitat artística, en una malleixa nit li h'm vist representar un respectable nombre de papers, amb la particularitat de que'ls ha ensopegat sempre tots, i consti que aquests elogis no són sinó l'expressió fidel del general sentir del públic, el qual demostrarà palestament les seves simpaties en

La sotscriciópició continúa oberta a la Secretaria del Comité, plaça de l'Univertitat 4, segon, segona.

Anats i vinent

En el pàpi de Madrid marxà el diputat a Cort i ex-governador civil de aquesta «provincia» don Leopold Matos.

—De pas per a la Cort arribà de Pal-

València i Catalunya

Arribada dels expedicionaris

En el tren correu de València arribaren ahir al matí els nacionalistes valencians, pertanyents gairebé tots ells a l'element intel·lectual de la capital del Turia, qui han vingut a Barcelona per a retornar la visita que foren els regionalistes a aquella capital.

Al Baixador del Passeig de Gràcia acudí a esperar als expedicionaris una nombrosa gentada. Vegem allí a la plana major de la Lliga i a la Joventut Valencianista en pès.

A l'arribar els expedicionaris foren acollits amb grans demostracions de afecte, i després de les presentacions foren acompanyats als seus hostatges respectius.

Els expedicionaris són quaranta vuit, pertanyents al Rat-Penat, a la Joventut Valencianista i altres prestigioses entitats de la bella ciutat germana, havent-hi els senyors don Joan Pérez Lucia, president de la primera d'aquestes entitats, i don Josep García Conejo, president de la segona. El cronista de València i notable poeta don Francesc Martínez Ferrando; els poetes senyors Estanislau Alberola i Francesc Cortina; l'advocat don Josep M. Zapater, don Miquel Durán Armengol, don Manuel Romero i don Lluís Sanz; l'advocat don Salvador Ferrandiz Luna, don Enric Portegàs Ferrer; els periodistes don Josep Esteve i don Francesc Carlellana. Eduard Martínez Sabater, secretari de la Joventut, Enric Moner, Francesc de Luis Cremades, Josep Esteve, Amat Torro, Vicens Torner, Francesc Fuentes, Frederic Mellado, Teresa Guifont, Frederic Mellado Guifont, Marit Vidal, Tomàs Fabregat, Vicens Pitorch, Josep Sanmartí, Enric Igual, Josep Pau, Josep Orozco, Josep España, Enric Sanch's, Eugeni Carbonell, Marian Castro, Carlos Dus, Joaquim Chimet, Josep Guiteras, Lluís Viguer, Rafel Trull, Vicens Segorrie, Adolf Segorrie, Josep Ferrer, Sanmartí Solà, Joan Riera, Gil, representants dels casals nacionalistes de Manresa i de Terrassa, etcètera.

El miting

L'anunciat miting de fraternitat nacionalista tingué lloc al Centre Autonomista de Dependents.

Començà a dos quarts de dotze. Enorme gentada omplí la gran sala de festes i les sales i corredors adjacents, rebent amb una delirant ovació

Comentari de la guerra

La situació a Rússia

I
Després que fou triomfanta la revolució russa, varem dir que la terminació d'aquella lluita èpica i grandiosa no era més que aparent. Anys passarien i encara la revolució fermentaria per dins del cos de la gran Rússia.

La guerra ha anticipat els aconteixements. Dos mesos després de la gran Revolució, Rússia es troba ja en un moment de gravetat que pot ésser decisiu per a la conservació o enderrocament de les llibertats guanyades.

No solament per la tam va ter el poble rus la revolució. La va fer també contra la guerra. Però així no per germanofília sinó per humanitat. El poble rus que degut a la guerra havia de sofrir les crueltats de la fam i la misèria, va creure que tot això era culpa dels despotas que tenien a les seves mans els destins del país. Enderrocant aquest poder, la guerra quedava també terminada, va pensar el revolucionari rus.

A la gran Rússia que era un miracle enderrocar el règim de successions centenàries, li havia de caure la dissort de haver de resoldre també la gran qüestió de la guerra.

Un poble atressat, les masses del

CASIMIR GIRALT

la presidència dels oradors i dels valencians.

Presidí l'acte el president de la Lliga Regionalista don Raimon d'Abadal, qui tenia als seus costats els senyors Pérez Lucía, Cebrià Masquella, Martínez i Martínez, Ventosa i Calvell, Alberola, Cortina, Miquel Durán, Bofill i Matas i altres personalitats.

El senyor BOFILL i MATAS començà fent una pinroresca descripció de la costa lleuantina, dirigint després afectuosament als valencians arribats que, encara que pocs en la representació d'unitat, són—diu—els precursors de la gran obra de demà.

L'embaiada valenciana que avui ha vingut—afegí—és esplèndida. Potser us semblarà, valencians, que com a nucli són petits, al costat de les enormes masses de gent adormides. Més no ho són: perquè vosaltres sou ja substancialment València, com havent anys un petit nucli era la Catalunya, aquesta Catalunya que avui se imposa a Espanya.

Us sembla que sou pocs, més la calma de les masses valencianes demostra que sou valencians que teniu la força.

A continuació endreçà una poètica solució a València i digué que res conyent tantals pobles com una matització de l'esperit. Dins l'unitat que us agermana els valencians són, segons l'orador, una sentor variadíssima del nostre, perquè som uns en llengua, en raça i en història.

El més enllà nostre—acabà dient—està en la figura i el poder del gran rei, que és el nostre geni; el nostre esforç, la nostra constància, el nostre voler està simbolitzat en aquella immensa figura a la qual En Verdaguer donava per peana el Puig de Sant Geroni de la Muntanya Santa de Montserrat.

Seguidament feu ús de la paraula el delegat de la Joventut Valencianista de València senyor GARCIA GONZALEZ, el qual digué que en nom de la joventut portava una abraçada de germanor per als catalans, i que venien amb generositat a Barcelona a retre homenajes a la seva grandesa i a complir el deure de cortesia de tornar la visita que varen fer a València prestigioses personalitats de Catalunya.

Fuè història de la Joventut Valencianista, fundada fa nou anys, afirmant que ha seguit sempre el moviment regionalista català. A nosaltres—digué—ens inspira una gran confiança en aquesta generosa actuació de refer la gran patria catalana, tant anys desconsolada per uns i altres, i que serví avui arreu, mercès al vivificant conjunt de la unitat de raça. Mercès també a aquesta coincidència, s'ha expandit i refermat l'esperit de vida, i tenint voluntat de viure és promesa ferma de triomf.

Expressà, finalment, la seva confiança de que revirarà aquell amor del rei En Jaume I per a València i es sellarà l'aliança, que ningú podrà trencar, començada per aquell gran rei.

El senyor FERRANDIS, manifestà que els nacionalistes volen donar al moviment d'aquella capital un caràcter integral i econòmic, per aconseguir la llibertat d'economia que's considera necessària per al complet desenvolupament de l'indústria; que aixequi moviment va impulsat per l'esperit de regeneració de la seva Economia, però que tots estan convençuts de que cal que's moguin baix tots els aspectes socials, que ha d'ésser integral en tots els ordres de la seva vida.

El centralisme—segui dient—ha

creat un estat de discòrdia entre València i Catalunya en el terreny econòmic sense cap mena de fonament, per que no té raó d'existir. Estem convençuts que tot poble ha de treballar per la seva independència econòmica, per que és el fonament de sa personalitat: és per això que nosaltres creiem de gran necessitat aquesta mena d'estudis. Els són els que ens ensenyan que a València hi ha una realitat agrícola inconfundible però per les Exposicions celebrades allí els anys 1909 i 1910 ens hem convençut de la possibilitat de crear a València un gran moviment industrial.

Cloqué el senyor Ferrandis són discurs fent saber que aquesta convicció és la que cada dia acostà més els valencians a Catalunya i que han vingut a proclamar la solidaritat d'interessos econòmics entre Catalunya i València que ha de constituir el més ferm i sòlid fonament de la nostra nacionalitat.

El senyor VENTOSA i CALVELL després d'excusar l'assistència del senyor Cambó remarcà l'extraordinària transcendència que l'acte que s'estava celebrant tenia, tant per la seva significació com pel seu simbolisme. Constatà durament el centralisme i d'un mode especial el moral, que és el que ha anat deslligant allò que era unit per la naturalesa i per l'història, i advertí que no hem pas de limitar a celebrar festes, puix per l'obra comuna no n'hi ha prou.

S'ha de tenir en compte—digué—que és una obra gran, immensa, la que s'ha de fer per a traslladar el centre de gravetat d'orientació espanyola. A Espanya hi ha hagut, tradicionalment, la política castellana d'absorció i la política de llibertat de la confederació catalano-valenciana-aragonesa. Va prevaler la primera, però han seguit segregacions, i avui pot donar-se per acabada, perquè estem en temps de resurrecció de les nacionalitats.

Un hem de proclamar primer que necessitem una completa autonomia, i després que aspirem amb el nostre esperit a governar a Espanya, per evitar que sigui la Península una espècie de Macedònia occidental, en la qual pobles desavinyats dirimeixin les seves contendes en forma violenta.

Acabà fent vots perquè siguin transmesos aquests ideals a la futura generació.

El senyor PEREZ LUCIA començà elogiant a la dona catalana.

Digué després que'l programa exposat pels oradors anteriors constituïen tot un projecte, i que quan es realitzés, els regionalistes valencians volen un lloc per a treballar per l'ideal.

Sostingué que mantenen els qui afirmen que els regionalistes són enemics d'Espanya. Els enemics veritables són els qui diuen això, que solen ésser els que cobren del pressupost.

Exposà, a continuació, un plan de campanya consistent en propagar el regionalisme per les regions del litoral per a anar assentant al centre i fer-lo caure.

Saludà afectuosament als catalans, als qui va prometre solament, en nom dels expedicionaris, morir al peu de la trinxera abans que transigir per un plat de llentilles.

El senyor ABADAL donà la benvinguda als valencians, fills del poble que va pertànyer a la Confederació històrica, trencada d'una manera violenta.

Tal vegada per això—continué—avui retornen les unions que allavors es trencaren, i segurament amb el fi de realitzar l'obra que en aquella

temps no pogué portar-se a cap.

Vosaltres, amb les noves que'ns porteu, ens demostreu que això pot ésser, i proclameu la necessitat d'ésser de nostre poble; nosaltres interpretem vostra visita com un desig de posar en evidència les coincidències en el mode de sentir de vostre poble i el nostre.

Amb nostra voluntat i nostra força, atriomfaràn nostres ideals de llibertat.

Quan es vegi que són varis els pobles que, encara que amb diversitat, demanin la mateixa cosa, és indubtable que conseguirem els desitjos de l'ideal nacionalista.

Amb aquest discurs terminà l'acte, la duració del qual no fou més d'una hora.

Després es cantaren els «Segadors» entre grans aplaudiments, i els valencians entonaren l'himne oficial de la ciutat del Turia, que és el que toquen els clarins i timbals de la mateixa ciutat en els actes als que assisteixen acompanyats de l'Ajuntament.

A la sortida es repetiren els «Segadors» però no's registrà cap incident.

A la tarda

A la tarda els expedicionaris valencians visitaren l'Exposició d'Art Francès, el Park-Guël i el Temple Expiatori de la Sagrada Família.

A les vuit del vespre tingué lloc un vermouth d'honor al local de la Joventut Valencianista d'aquesta ciutat.

L'ofici el president de l'esmentada entitat senyor Pascual i pronunciaren breus paraules, a l'ocasió per la confraternitat entre València i Catalunya, el senyor Estorve i Martínez, de València; Juanola, Ruiz Manent i Massot de la J. N. de la Lliga; Bonilla de la J. F. N. R.; Vidal de «Nostra Parla»; Cebrià Masquella, cronista valencianista; Delcós, de la U. C. i Vallalonga, de la J. V. de València; i Blauquer Cardona, Folguera Durán i Pérez Lucía.

L'acte resultà força simpàtic.

A la nit

Anit, els nacionalistes valencians qui són nostres hostes assistiren els uns al Concert de Música Francesa que's donà al P. de la M. C. i els altres a la representació, al teatre Victoria, de la darrera obra d'En Rusiñol «L'auca del senyor Esteve».

Programa per a avui

Mati, a les deu, visita a la Universitat Industrial; a les dotze, visita a les obres de l'Exposició d'Indústries elèctriques.

Tarda, a les quatre, visita als Museus municipals; a les sis, visita a l'Institut d'Estudis Catalans.

Nit, a les deu, recepció a la Lliga Regionalista.

Festa de la flor

Les senyores del Comitè Executiu recorden a les presidentes de taula que'ls dies 18 i 19, de deu a una del mati, i de tres a set de la tarda, permixioneràn el Col·legi de Metges (Plaça de Catalunya, 9, principal) amb l'objecte d'atendre qualsevol reclamació o aclarir les que poguessin sorgir referent a la qüestió, preguntant-los hi admeten se serveixin enviar els paquets de flors, insignies, etc. etc.

Exposició d'Art Francès

El diumenge, per la tarda, es celebrà en el gran Saló del Palau de Belles Arts el primer dels grans concerts que la notable Orquestra Sinfònica de Barcelona, dirigida pel reputat Mestre Lamote de Grignon, donarà amb motiu de l'Exposició d'Art Francès.

NOTICIES

AJUNTAMENT

S'ha celebrat la subasta per l'arrendament pel terme de 10 anys del kiosk destinat a la venda de begudes instal·lat a la Rambla de Canaletes baix el tipu de 2,100 pessetes mensuals.

Les proposicions presentades han sigut 12, adjudicant-se provisionalment el remat a don Josp Vallès Montserrat per la quantitat de pessetes 3,955'75 mensuals.

Fou presidida pel tinent d'alcalde senyor Rovira, assistint en representació de l'Ajuntament el regidor senyor Muné.

Ha sigut convocada per a avui divendres a les Cases Consistorials la Junta de representants dels Ajuntaments d'aquest parit judicial per a resoldre d'acord dels assumptes sotmesos a la mateixa per la Junta del Patronat de Barcelona relatiu a atencions de la presó del parit.

A la Majoria municipal se admeten fins les 12 del diumenge les proposicions per a la conducció dels gegants durant la vinenta vuitada del Corpus.

Ha visitat a l'alcalde una representació del Gremi de Flequers per a l'entrega de 2124 bonos d'un kilo de pa per a ésser repartits entre famílies necessitades amb motiu de la festa de Sant Honorat patró de dita festa.

En el despatx de l'Alcalde s'ha efectuat el pagament de tres finques de la montanya de Montjuich adquirides per l'Ajuntament amb destí a la Exposició, propietat que eren de don Antonio Artes, don Vicents Burhada i senyors Illamola i Rosich, pel preu de 41,689'07 pessetes, 103,000 pessetes i 41,369'72 pessetes respectivament.

GOVERN CIVIL

El governador civil va suspendre el miting anti-guerrista que devia celebrar-se ahir al «Cine Montaña» del Clot.

Per a evitar incidents es prengueren grans precaucions per les autoritats.

No passà res de nou.

Ahir, el senyor Morote assistí al dinar que, amb motiu del compleany de don Alfons, tingué lloc a la Capitania general, i a la sessió inaugural del Primer Congrés Català del Treball a Domicili.

Avui es coneixeran els noms de les persones designades pel governador per a assessorar les «corridas de toros».

Respecte l'assumpte de l'exportació de patates primerenques, el diputat a Cortes per Mataró, don Joaquim Segner, ha rebut el següent telegrama del ministre d'Hisenda:

«Recibido su telegrama tengo el

gusto de participarle que en el Consejo de ministros en vista del avance del inventario practicado, se ha acordado autorizar la exportación de temprana, por ahora hasta una suma de cinco mil toneladas. La «Gaceta» publicará inmediatamente las reglas a que habrá de sujetarse aquella. Le saluda afectuosamente».

EL TREBALL

Ha quedat solucionada la vaga que sostenien els obrers ebanistes de Terrassa.

Els obrers fabrils de dita població han acordat apolar moral i materialment als obrers cilindradors en vaga de Barcelona.

Avui es reuniran a Manresa les societats obreres federades amb el Consell de la Federació per a tractar de l'encariment de les subsistències i demanar la llibertat dels presos per delictes polítics i socials.

Ahir tingué lloc la sessió inaugural del Primer Congrés Català del Treball a Domicili, sota la presidència de donya Dolores Moncedà de Maxia.

Hi assistiren les autoritats i llegiren interessants treballs els senyors Tallada i Albó (R.) i la presidenta.

El governador civil, senyor Morote, i el bisbe, doctor Reig, pronunciaren breus discursos.

Avui, el Congrés reanudarà ses tasques sota el següent ordre:

A dos quarts d'onze del mati, discussió del tema: «Seria convenient una llei que establis salaris mínims en les indústries a domicili», del qual és ponent el senyor Tallada.

A les quatre de la tarda lectura de comunicacions.

ESPECTACLES

Avui, divendres, tindrà lloc al Teatre Espanyol la funció de benefici del primer actor don Lluís Mir.

Es de creure que avui a la nit el Teatre Espanyol es veurà ple de gom a gom.

Al Teatre Apolo tindrà lloc el dissabte i diumenge tres úniques representacions de l'interessant drama històric en 6 actes de gran èxit, fa anys no representat «Secreto de confesión», que serà posat a escena amb tota propietat.

Malgrat de la duració del drama se representarà l'hermós jueguet en un acte «Noche de novios».

L'Empresa del Teatre Liceu de Sans, ha contractat a la companyia Sencacara per que'l dissabte i diumenge tindrà a nit, hi dongui una sèrie de funcions.

DEPORTS

Ahir tingué lloc l'homenatge al Barcelona, celebrant-se al mati un festival atlètic que donà els següents resultats:

Carreres llires, 60 metres, 12 corredors.

Primer, Coll. Segón, Serrats. Tercer, Cortés.

3,000 metres: Primer, Pons. Segón, Vidal. Tercer, Planell.

4,000 metres 9 corredors. Primer, Calvet. Segón, Muroen. Tercer, Salvador.

800 metres, 6 corredors. Primer, Shukerker. Segón, Vila. Tercer, Tàngerman.

Salt de percha: Primer, Baonza 2'80 metres. Segón, Sanahuja. Tercer, Garçhiorena.

80 metres hayas. Primer, Cortés. Segón, Shukerker. Tercer, Brú.

400 metres per relleus. Primer equip Barcelona compost per Brú, Rovira, Serrats, Coll. Segón equip alemany.

El partit de la tarda resultà força interessant, guanyant-lo el Barcelona per 2 a 1.

El banquet de la nit estigué força concorregut regnant gran animació.

Les carreres celebrades a l'Hippodrom de Cón Tunis han tingut un bell èpisc.

La carrera d'ahir dijous va ésser el clou de la festa.

Una concorrencia nodridíssima i selecte, molt més nodrida que'l dia de l'inauguració i següents, omplia materialment les pistes i el lloc de tribunes.

Llàstima que'l temps no acompanyà del tot al darrer dia de la festa ja que a darrera hora una lloaga pluja desllut quelcom la mateixa.

No obstant les carreres se celebraren amb regularitat no observant-se afortunadament el més lleu incident.

En el transcurs de la tercera i quarta carrera l'aviador R. Sillo caigué per sobre l'Hippodrom atrevint i herim-se vols.

Per falta material d'espai limitem avui l'ampliació d'aquesta ressenya, esperant la fulla del proper dimecres en que resumirem més extensament el resultat d'aquestes carreres.

Continuació de les carreres del diumenge.

QUARTA CARRERA

Premi Bonismium. 1.800 metres.

Corredors tres cravalls dels set inscrits.

Reitrat: Bacon, del marquès de Villamejor; La Sore, del duc de Toledo; Ohe! Ohe!, de M. Monnier Forest; i Sakkarine, del marquès de Valders.

Ordre d'arribada:

Primer, Iris Emigrant, del marquès de Viana. Temps, 2 m.

Segón, Grey Sun, del marquès de San Miguel. 2 m. 0 s. 25.

Les apostes es pagaran a 8 pessetes per duro al guanyador.

No hi hagueren col·locats.

QUINTA CARRERA

Militar valles. 3.000 metres.

Hi participaren tres cavalls dels quatre inscrits. Reitrat Prussian Blue.

Ordre d'arribada:

Primer, Epsilon, montat pel tinent D. A. Bofill. Temps 3 m. 15 s. 25.

Segón, Cyrano, montat pel tinent don Josep Turmo.

Tercer, Babica, montat pel marquès C. Arizón.

Les apostes es pagaran a 7 pessetes per duro sense col·locats.

VARIA

Aquesta nit a les deu, a l'Ateneu Enciclopèdic Popular (Carme, 30 principal), tindrà lloc la vinenta sessió pública del Cicle de la Poèsia castellana contemporània, seguint l'ègides per l'Esbart de Rhapsodes escollides composicions.

En època de malalties infeccioses molts metges recomanen beure l'aigua mineral natural: VICHY CATALA que tindrà del mañanà a 60 graus de temperatura i està lliure dels micròbis.

Avui, divendres s'inaugurarà la Exposició que celebra en els salons del Circol Artístic la Joventut Artística Valenciana.

Els més distingits pintors joves de València concorren a aquesta exposició, uns amb apuntes i altres amb quadres; i en ella hi figuren dugues obres del mestre Josep Beulliere i altres dugues del malogrart artista Pepino Beulliere.

gués esclatit, i com si no ens tingués de servir de lliçó per a modificar tot allò que la guerra a demostrat que era inútil, corrent i implantar lo molt que ha triomfat en els camps no l'he serví de res a Espanya el desastre de la guerra amb Nord-amèrica.

Els capdavanters de la política volien que Espanya segueixi la seva història, aquella història que fa que estigui prop d'un segle en darrera de les Nacions civilitzades: aquella història que fa, com demostra molt bé En Pons Gener en ses «Cosas de España», que totes les llistes tan econòmiques, com en sentit de llibertat i de cultura, que han aixecat una mica el nivell moral i intel·lectual d'Espanya siguin llires dictades per estrangers.

També ara, podria succeir a Espanya, que per l'influència estrangera, es vegés obligada a reconèixer la personalitat de Catalunya.

Una doble responsabilitat tenim els nacionalistes catalans avui, i és, per un gran esforç per obligar a que sigui otorgada una amplia autonomia a nostra Patria.

I tenim aquesta doble responsabilitat, perquè a la vegada, que com a catalans necessitem l'autonomia per a que Catalunya pugui manifestar-se democràtica, amb la vista fixa a Europa, tal com l'ha creat la naturalesa, i perquè tenim un parlament fill de la voluntat del poble, d'ací aquest lloc, que mes que escriptes pels homes que governen, segons el seu albir, siguin costums, del poble fets llei, que aixis deuen governar les democràcies, torni a ésser «rica i plena», com diu nostre himne nacional, i perquè tenim veu i vot al concert dels pobles d'Europa, es pugui coactar en el mes ferm paladí de la Pau Mundial única manera de que els pobles petits puguin viure d'aquesta Pau que com ja he dit, per ésser ferma, per arribar a que els pobles derimegin ses qüestions amb mediacions humanes que amb la guerra, a de tenir com a garantia els drets dels pobles, que el dret dels pobles i no altra cosa és el Nacionalisme.

El nacionalisme com única esperança de pau universal

(Conferència de D. Ricard Caballier, donada el passat dia 11 en la Joventut Nacionalista Republicana)

Una de les aspiracions més fonament sentides per l'Humanitat, comença dient En Caballier per ésser la més humana, és aquesta de la Pau entre tots els pobles d'Europa.

Mes totes les temptatives, tots els esforços, tots els sacrificis fets fins avui per a aconseguir la germanor entre els homes de la terra, han fracassat, arribant fins al moment actual, a poder ésser possible una guerra tan cruel, tan mortífera, com l'actual en la que tants milers d'homes en la flor de la seva joventut, en l'aua de la seva vida, hi han trobat la seva mort.

Amb aquesta guerra, que com un flagell, ja té mes de dos anys que pertorba la tranquil·litat del nostre esperit d'homes de llibertat, perquè endevinem que al vast camp de batalla, s'hi resol el nostre dret de ciutadans i el nostre dret de catalans, aquests ideals de Pau Universal, han rebut una forta sotragada. I es no obstant en aquests moments, que jo, tinc l'atreviment de venir-vos a parlar de tan llargs ideals.

Hi hagué un moment en el transcurs de la història, que semblà s'apropava el dia en que ja no fora possible a les testes coronades encendre una nova guerra, fer que l'home deixés la tranquil·litat de la llar, per anar al camp de batalla a matar gent que li deien que era son enemic, perquè davegades el senyor rei, d'aquelles bones d'havia atrevit a donar una mala mirada al seu rei amo i senyor; fer que deixés l'heina del treball i de la construcció, per empuñar l'arma de la destrucció. Fou aquell temps en que les idees del Crist, de aquell fill del fusteret de Galilea, eren propagades com idees d'igualtat pels seus apostols: eren defensades per a incitar al poble a que es revoltés contra els seus tirans, contra

els despotas que l'oprimien i esclavitzaven, i que eren l'únic obstacle per a que la germanor dels homes fos un fet. Signé en aquell temps, en que les idees catòliques agermanaven a tots els homes del món, i els ensenyaven a estimar-se els uns als altres amb aquelles paraules, que segons diuen, contést el Crist en l'ère quan aquest li preguntà: «Quantes vegades tinc de perdonar al germà que péqui contra mi? Set vegades?». «No sols set vegades, sinó fins setanta vegades set. I amb aquelles altres. Has sentit ha dir que sigué dit als antics: «Un per mill i dent per dent. Més jo vos dic. No resistis al mal; abans qualsevol que et fereixi a la galta dreta, presentat també l'altra».

Més, bastà que triomfés el catolicisme, que tingués Papis, cardenals i tota una munió de satèl·lits, que de la religió en feren un «modus vivendi», perquè aquella religió es convertís, de arma de pau, en arma de guerra, fent que'n nom del Crist orxificat per a la salvació dels homes, s'ensenyessin les guerres més criminals, més indignes; guerres que moltes vegades, no tenint altra motiu, que no haver volgut un rei donar sa filla per a casar-la amb un fill bastant del proper. Al triomfar, el catolicisme, convertí ses idees de germanor i d'amor entre els homes, amb idees d'odi, així en nom de Deu, es declararen guerres; en nom de Deu, es perseguia a tot aquell que no acabava totes les ximpleries que moltes vegades acorriaven els teòlegs en sos Concilis, i que la Glècia s'ha cuidat de provar la seva falsat; en nom del fill de deu per exemple, es cremava an aquell que posar va algun duple sobre la virginitat de la verge virginitat que's declarà més de mil anys després de la seva mort i després d'haver-la, discutit entre els teòlegs per espai d'uns quants anys. Era en nom del fill de Deu, d'aquell Crist que deia que tenia de perdonar als enemics, que's privava de llibertat a la gent, que se la martiritzava amb torments d'una crueltat tan refinada, que sols un monstre és capaç d'inventar.

Del fracàs absolut del catolicisme com a garantia de la Pau Mundial, dos fets ens ho demostraran d'una manera clara i terminant.

L'un, és que'n nom de les idees de germanor entre els homes, a Espanya sol, el Tribunal de l'Inquisició, de des de l'any 1480, any en que s'instaurà tan «sant» Tribunal, a l'any 1599, es varen cremar 28.872 persones i en varen ésser castigades a diverses penes 242.778. I l'altra, és que encara en l'actualitat, els bisbes, en nom d'aquell fill de Deu fet home, que predicà idees de bondat i de fraternitat entre els homes, beneïxen els valles de guerra i les armes de destrucció, perquè Deu els protegeixi, o sigui, perquè les fassi ben mortífères. I fins arriben a beneir als exèrcits de la nació en que portarien, perquè Deu els ajudi a exterminar a l'enemic comú, enemic que moltes voltes, també creu amb Crist i amb aquelles paraules que abans us citaba, de que no's té de tornar «un per mill i dent per dent», però que amb tot, contra els abusos d'un canó de 42 i respon amb abusos del 75.

Aquella força doncs, que al naixre, pogué fer pensar als nostres avant-passats que portaria la pau entre els pobles de la terra, arribant a esborrar, per mitjà del temor al castre de Deu, l'esperit de raça, s'ha convertit en amparadora de la guerra, per lo tant, de l'odi entre els homes.

Una altra força, en els últims temps, feu pensar que ella per si sola fóra prou per fer abortar tot intent de guerra. I no en nom de cap religió, ni de cap Deu, sinó en nom de l'idea d'igualtat, de llibertat i de fraternitat, en nom d'ideals justos i nobles; en nom, no de cap secta, sinó en nom dels humils, dels desheretats, dels que no possien res, ho construïen tot; en nom dels que sens tenir ni un pam de terra, han d'empuñar l'arma homicida per a defensar la terra dels altres, i fins pagar una més forta contribució de sang que'ls altres.

Tothom creia que la classe productora, que la classe obrera, tan bon punt alguna testa coronada

GRANS MAGATZEMS

EL SIGLO

Del 7 al 19 de Maig

Exposició i venda de
Novetats d'istiu
i Articles per a Comunió

Vestits, Botes, Bruses, Faldilles, Refajos,
Berrets, Sabates, Cotes, Banos, Mocadors,
Camises, Colls, Punys, Corbates
Bastons, Trajos i Genres de punt.

Corones, Llassos, Borses, Medalles, Cintes,
Tuls, Piqués, Linones, Crespó, Imatges,
Devocionaris, Recordatoris
i Objectes per a regals de

Primera Comunió

Preus sumament reduïts
Galeria fotogràfica RETRATS
artístics i econòmics

Informació Telegràfica i Telefònica

Servei especial d'EL : POBLE : CATALA

ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit)

El conflicte de les patates.
La resolució del govern
no satisfà als agricultors
catalans

Madrid, 17.—El diputat a Corts per
Mataró senyor Padrós i els provincials
del districte Arenys-Mataró senyors
Ferrer, Bartrina, Caralt i Ragú, han
visitat al president del Concili i als
ministres d'Hisenda i Governació.

En la conferència que hi han tingut
estaven presents els senyors president
del Centre d'Agricultors de Mataró i
de la Cambra Agrícola d'Arenys.

De l'entrevista n'ha resultat el poder
obtenir que en el Concili de mi-
nistres celebrat ahir a la tarda recaigui
gués resolució sobre la petició de la
exportació de les patates primerenques.

Quan finalit el Concili s'han enterat
de l'acord, els comissionats han vist
desseguida que no estava en armenia
amb l'aspiració dels agricultors. D'a-
vant d'això han anat per veure al te-
còp el ministre de la Governació per
demandar-li una aclaració.

El senyor Burell estava absent i han
estat rebuts pel subsecretari, que els
ha manifestat que el qui tenia l'encar-
rec de donar forma al dit acord era
el ministre d'Hisenda.

Els comissionats visitaran tan aviat
com puguin al senyor Alba.

A Ben-Saín

Madrid, 17.—En el ministeri d'Es-
tat han facilitat la següent informació:

Segons telegrama de l'alt Comissari
de Tetuan, que s'acaba de rebre, han
acabat les festes en el santuari de Be-
ni-Saín, als voltants de Larache.

Aquesta romeria, que altres anys es
verificava amb escassa animació a con-
seqüència de l'estat del camp, ha tingut
lloc en el present amb extraordinari
concurs de kabilenys.

Es calcula en 6.000 els precedents
de les tribus enclavades a les zones de
influència francesa i espanyola.

Amb tot i aquesta aglomeració no
hi han hagut incidents.

A les Corts

Madrid, 17.—El senyor Burell, al
sortir de firmar en l'album de Palau,
ha parlat pocs moments amb els pe-
riodistes sobre les proximes tasques
parlamentàries.

En el Consell d'ahir no s'acordà la
data de reanunciació, però el Govern
persisteix en obrir les Corts a l'últim
del mes actual i continuaran obertes
tot el temps necessari per aprovar
tota la tasca que el Govern tingui pre-
parada.

Sense notícies

Madrid, 17.—Al sortir el marqués
de Alhuemas de Palau ha dit als pe-
riodistes que no tenia cap notícia que
comunicar-los.

Protesta

Madrid, 17.—La premsa catòlica del
matí censura el Govern per haver au-
toritzat el miting evangelista d'ahir en
el teatre Barbieri.

Els conservadors

Madrid, 17.—S'assegura que el se-
nyor La Cierva ha dirigit una carta a
l'exdiputat senyor González Llanos en
la qual li anuncia la possibilitat de la
unió d'alguns elements conservadors,
tenint en compte l'anormalitat excep-
cional de les circumstàncies.

La diada

Madrid, 17.—Els centres oficials se
han vist avui el matí totalment des-
erts.

Tot el Govern ha estat al Palau fel-
licitant el rei amb motiu de fer els anys.
Al Palau s'ha celebrat una missa.

No s'ha celebrat recepció atenent a les
circumstàncies. Sols al vespre hi haurà
sopar oficial.

Miting

València, 17.—A la Casa de la De-
mocràcia s'hi celebrà un miting.

Al parlar un representant socialista
es promogué un incident sense importà-
cia, per opinar el públic que s'ex-
pressava en termes germanòfils.

La patata primerenca

València, 17.—Els negociants de pa-
tata primerenca han amenaçat amb no
fer cap enviament i promoure disturbis
el diumenge no s'ha autoritzat la ex-
portació de la patata primerenca.

El governador els ha contestat ené-
rgicament dient als comerciants que
complir la llei i que no s'admet im-
posicions de ningú.

Vaixell espanyol torpedejat

Alacant, 16.—Diu de Denia que
es va veure passar prop d'aquell port
i amb direcció al NE. del cabo Sant
Antoni, un vaixell de 4.000 tonelades
al poc rato es va sentir un gan cano-
neig.

A les onze de la nit es feu el silenci
i 15 minuts després brillaren amb
gran resplandor algunes llums i es
varen sentir crits demanant socorro.

Les autoritats de marina se trasla-
daren al lloc del succés, per a prestar
els auxilis necessaris.

A la una de la nit arribaren a Denia
tres bots amb 23 tripulants del
vapor espanyol «Patricio», de la ma-
trícula de Bilbao, que pertanyia a la
Societat Marítima de Navegació. Des-
plaçava 3.000 tonelades.

El tripulants han fet el següent re-
lat de la tragèdia:

A tres milles del cap San Antonio
sentírem dos canonades.

El capità del «Patricio» ordenà pa-
rar la màquina.

Sonà dos cops la sirena, però als
pocs moments sonaren dues cano-
nades més, calent un projectil sobre
el pont.

El primer oficial va veure al fi que
apareixia un submarí.

Entre tant, el maquinista, Manuel
Mlames, a qui havia alcançat un dels
projectils, i que resultà ferit de greu,
jetat dabant el dolor i la desesperació
agafà un browning i volgué matar-se.

No pogué aconseguir-ho, perquè els
seus companys ho varen impedir, però
es tirà al mar d'on el traguaren els
tripulants del vaixell.

Posada en un bot salvavides la tri-
pulació, s'allunyà, presenciant des-
prés l'anfonzament del vaixell.

Navegaren en els bots varies hores,
fins que en Denia s'apreciaren de lo
que passava i sortiren a auxiliar-los.

El submarí portava a auxiliar-los.
El submarí portava a auxiliar-los.
El submarí portava a auxiliar-los.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

Una de les tres embarcacions que
sortiren de Denia portà al maquinista
que va morir als pocs moments.

abans d'ahir d'aquest part amb l'ob-
jecte de posar a flor d'aigua la goleta
francesa «Gravelinoise» però no po-
gué aconseguir son propòsit, solament
ha pogut salvar 15 bocois de vi que ha
entregat a la comandància de Marina.

Anunciant una interpel·lació
Madrid, 17.—S'assegura que un se-
nador que ha sigut ministre d'Estat
acaba de dir al Congrés administratiu
per tenir el propòsit d'explicar en
el Senat una interpel·lació sobre po-
lítica internacional.

El senyor Lerroux
Madrid, 17.—El senyor Villanueva
ha rebut una carta del senyor Lerroux
anunciant que promou un debat so-
bre la última crisi i la qüestió inter-
nacional.

Comunicats oficials
Comunicat francès de les onze d'ant
Comunicat britànic

París, 17.—Durant la jornada els alemanys
han prosseguit els seus atacs a la regió del
N. i NO. del Molt de Laffaux fins a la via fe-
rria de Soissons a Laon.

Malgrat l'importància dels efectes enemics
i la violència dels assalts, les nostres tropes
han infligit un seguit de fracassos a l'adversari.

En alguns punts, on la nostra línia havia
cedit momentàniament, hem executat bri-
llants contra-atacs que ens han tornat tot el
terreny perdut.

Els alemanys han sofert pèrdues elevades
a l'intentar parar el nostre progrés amb no-
ves temptatives que han estat rebutjades pels
nostres tirs rasants i fòc d'ametralladores.

Han caigut en nostre poder un centenar de
presoners vàlids, a més d'alguns ferits, que
han passat a les nostres ambulàncies.

La lluita d'artilleria continua molt violenta
en tot el front d'atac.

Al sector de Craonne, accions força vives
de les dugues artilleries.

Jornada tranquil·la al restant del front.
El dia 16 els nostres pilots varen fer caure
tres avions alemanys.

Comunicat oficial britànic
Londres, 17.—Després d'intens bombar-
deig a una altra banda de l'Escaire, l'enemic
ha llençat aquest matí un fort atac entre Grave-
lin i el riu.

Les seves tropes han avançat sota un violent
fòc de la nostra artilleria i les nostres
ametralladores.

Els alemanys han pogut un moment obli-
gar a les nostres tropes a retirar-se de les
nostres posicions avançades, però un co-
nta immediat ens ha permès recuperar tot
el terreny perdut.

L'enemic ha sofert pèrdues molt cre-
dibles i ha deixat cert nombre de presoners al nos-
tre poder.

Durant la jornada hem progressat a la línia
Hindenburg, al NE de Bullecourt.

Aquest matí al SE d'Ellehem rebutjat fa-
cilment un raid enemic.

Ahir fou abatut un aeroplà enemic. Un dels
nostres no ha tornat.

Comunicat italià
Roma, 17.—Comunicat italià del 16:
Al front dels Alps Julians la vigorosa ofen-
siva començada el dia 14 va continuar resolu-
tament ahir.

A l'ala esquerra, la nostra infanteria ha
passat l'Isone, entre Loga i Bodre, apode-
rant-se d'aquest poble i organitzant-hi.

Al centre hem ocupat la cota 383, Zagora,
Zagomila, la carena del Mont Cucco i el Mont
Vodice.

A l'ala esquerra hem fet progressos al
Mont Sant, rebutjant els contra-atacs ene-
mics apuats per bombeigs excepcionalment
intensos.

A la zona de l'E. de Gorizia hem ocupat la
cota 194, al N. de Tivoli, rebutjant violents
contra-atacs.

La ciutat de Gorizia va sofrir ahir un
violent bombardeig que ocasionà desperfectes en
alguns edificis.

Al restant del front, fins al mar, hi ha
hagut lluites d'artilleria.

En les operacions dels dos darrers dies
hem fet 3.375 presoners, entre ells 398 ofi-
cials.

Hem pres una bateria de muntanya, 80
ametralladores i rie boti d'armes, municions
i material.

Les operacions a l'Orient
París, 17.—Comunicat francès de l'exèrcit
d'Orient del 16:
«A l'O. del llac Doiran, a la regió de Krast-
tal-Danti, l'exèrcit britànic ha fet avançar
la seva línia uns 700 metres en un front de 5
kilòmetres.

Hem rebutjat els contra-atacs al front de
Sarka di Logen i Harza-Bat.

Prop de Gradineska, els serbis han efec-
tuat, amb bon resultat, un cop de mà, fent al-
guns presoners.

Comunicat francès
de les tres de la tarda
París, 17.—Comunicat francès de les tres
de la tarda:
«La nit s'ha senyalat per nous atacs ene-
mics a la regió del Molt de Laffaux.

Tots els esforços dels alemanys per re-
cuperar el terreny guanyat en les nostres
contra-atacs, ha fracassat.

La lluita, molt viva en certs punts, ha
acabat amb avantatge per a nosaltres i ha costat
grans pèrdues a l'enemic que ha deixat al-
guns presoners en nostre poder.

Al NO. de Braye-en-Laonnais tres destac-
aments d'assalt enemics que han intentat re-
petidament abordar les nostres línies, al sector
de la granja de La Royère i a l'Epine de
Chevigny, han sofert pèrdues serioses sense
obtenir cap resultat.

A la Champagne, topades de patrulles a la
regió del Mont Cornillet.

Hem fet alguns presoners.

Rés a senyalat al restant del front.

Comunicat anglès
Carnarvon, 17.—Comunicat britànic del 17
al migdia:
«Durant la nit s'ha reanuat el combat a Bu-
llecourt.

Les nostres tropes hi han fet nous progre-
ssos, arribant a l'extrem O. del poble.

La cooperació yankee

Londres

Unión Empresarios de pompas Fúnebres (s. A.) Servei municipalisat

En virtut de la vigència del règim municipal relacionat amb els serveis de Pompes Fúnebres, aquesta Empresa posa en coneixement del públic que per la prestació de dits serveis té establerts la seva Central, Oficines, Sucursals i Estafetes en els següents punts:

Consell d'Administració i Direcció: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 3916. — Oficines: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 1480

Fàbrica i Tallers, carrer Campo Sagrado, núm. 24 -- Telèfon, 2.631

Districte 1. Sucursal, Santa Barbara, núm. 13	Telèfon, núm. 1.835	Districte 7. Sucursal, Canonge Pibernat	Telèfon, núm. 6.131
Districte 1. Estafeta, Wad-Bas, núm. 238	Telèfon, núm. 8.233	Districte 7. Estafeta, Campo Sagrado, núm. 56	Telèfon, núm. 3.131
Districte 2. Sucursal, Alta S. Pere, núm. 73	Telèfon, núm. 1.767	Districte 8. Sucursal, Torront de la Olla; 133	Telèfon, núm. 7.757
Districte 2. Estafeta, Palla, núm. 8	Telèfon, núm. 919	Districte 8. Estafeta, Zaragoza; núm. 119 bis	Telèfon, núm. 7.809
Districte 3. Sucursal, Aragó, núm. 301	Telèfon, núm. 2.613	Districte 9. Sucursal, Sant Andreu, núm. 201	Telèfon, núm. 8.335
Districte 3. Estafeta, Sant Pau, núm. 73	Telèfon, núm. 1.917	Districte 9. Estafeta, Major, núm. 37 (Horta)	Telèfon, núm. 8.333
Districte 6. Sucursal, Aribau, núm. 31	Telèfon, núm. 2.199	Districte 10. Sucursal, Clot; núm. 39	Telèfon, núm. 8.231

En tots els prerelacionats ocals serà el servei permanent, devent dirigir-se a qualsevol d'ells, de personal o telefònicament, els avisos de defuncions, per a la immediata prestació del servei. Al mateix temps, pregala Empresa coneixedora, se dirigeixi a ses oficines qualsevol reclamació a que pugui donar lloc en sa implantació i desenvolupament: o a règim municipal establert, puix així serà deguda i immediatament atesa i subsanada qualsevol deficiència. A l'efecte de establertes oficines especials en la Plaça Santa Agna, 24, primer telèfon 3916. NOTA: Tot ciutadà té dret, mitjançant certificat de pobresa extès pel Sr. Alcalde de Barri, a un enterro dels nomenats de Beneficència Municipal, completament gratuït. ALTRA: Així mateix pot optar per un enterro dels nomenats econòmics, compost de bagul, blanc o negre cotxe fúnebre, despatx parroquia, jutjat, verificació i una berlina de quatre asientos d'acompanyament, per la cantitat total de 20 pessetes els pàrvuls i 25 pessetes els adults.

PROGRESO

Revista comercial hispano-americana y de exportación

Esta Revista es de gran circulación en España y en el Extranjero, especialmente en las Repúblicas Hispano-Americanas. Cuenta con inteligentes responsables en Cuba, Puerto-Rico, Estados Unidos, México, Venezuela, Chile, Ecuador, Perú, Costa Rica, República Argentina, Uruguay, Colombia, Paraguay, República Dominicana, Guatemala, Nicaragua, Bolivia, El Salvador, Honduras, Panamá, Marruecos (Tánger), Inglaterra (Londres), Francia (París), Portugal y otros países.

- PROGRESO -

es la Revista más conveniente para hacer una propaganda eficaz, verídica y de gran extensión. Aparte del servicio de suscripción, anuncios, etc., se remite gratuitamente para la mayor difusión de la propaganda de casas, anunciadoras, a todas las Cámaras de Comercio, Bolsas, Círculos mercantiles, Asociaciones Industriales, Ateneos, Bibliotecas, Sociedades económicas de Amigos del País, Representantes de España acreditados en el Extranjero, Vapores Transatlánticos, etc., etc.—Redacción y Administración: Calle Duque de la Victoria, 10 pral. BARCELONA

EL FARO

127, Hospital, 127 - Barcelona

Saçar de Sastoria i Varis articles

Rebudes les ovetats de Primavera i Istiu

Bonici i elegant assortit de Genres per a trajos Cavaller a mida: Robes confeccionades per a Cavallers i Nens: Camiseria: Corbateria: Genres de punt: Sombreros: Gorres, etc. etc.

Vendes al contat -- Economia veritat

PREU FIXE -- -- -- -- --

NOTA: En preparació nostre GATEL GENERAL.

CICLES

MARCA SUN.

SANROMA

Elis amb calida i Reserves

Telèfon 1439

BARCELONA

Nadal

MESTRE DE BALL DE SALÓ I DELS MÉS MODERNS

Únic que breument ensenya de ballar, encara que mai hagis ballat. Classes per a una persona sola o família. Lliçons especials per a senyoretes. Lliçons per a dependents. Carrer Cegos de la Boqueria, 2, entresol (Junt al carrer de la Boqueria)

Aparells parlants

discos i rollos 22221111

COMPRA, CANVI I LLOGUER

NEW-PHONO-Ample, 35, Barcelona

Sucursal Plaça Trilla, núm. 4, Gràcia

PIANOS I HARMONIUMS de lloguer, des de 8 fins a 15 ptes. al mes. Carrer del Bruc 78, entol., 1.

Ebanisteria 'GIRALT'

CASA FUNDADA EN 1880

Gran assortit de mobles de luxe .. d'estils clàssics i moderns .. Dibuixos originals i exclusius de la casa .. Es faciliten pressupostos i projectes d'amoblament i decoració d'habitacions. Preus limitadíssims .. Única casa que garantitza els seus mobles per temps indefinit

EXPOSICIO I DESPATX:

CANUDA, 16 -- -- -- -- -- TELEFON, 1278

Les injeccions, els lavatges, el sàl i l'arbol solen retragar la cura de la purgació, semblant primer que va bé, però al de car-lostornes el flux, i en general, s'és entretene a cura. Amb les especialitats PARADELL en pocs dies se logra la cura completa.

FARMACIA PARADELL Comte de l'Assat, 23

BARCELONA

LOS MEJORES PURGANTES

